

Herrevad

Särskild utredning

Herrevad 4:14
Kolbäcks socken
Västmanland

Jan Ählström

Innehållsförteckning

Inledning.....	1
<i>Topografi och fornlämningsbild</i>	1
Undersökningsresultat.....	2
Referenser	3
Tekniska och administrativa uppgifter.....	3
Figurer	4

Inledning

Stiftelsen Kulturmiljövård Mälardalen (KM) utförde en särskild utredning med anledning av förändrad markanvändning inom fastigheten Herrevad 4:14 i västra Kolbäck. Det är Kolbäcks återvinning AB som önskar ta en före detta åker i anspråk för industriändamål. Länsstyrelsen fattade beslut i frågan 2006-04-24 (lst dnr 431-10760-05) och fältarbetet utfördes under en dag i maj 2006. Kolbäcks återvinning AB beställde och bekostade utredningen som utfördes av Jan Ählström, rapporten är utarbetad av den samme.

Länsstyrelsens beslut grundas på en undersökningsplan utarbetad av Västmanlands läns museum vilken inkom till Länsstyrelsen i december 2005. Ansvaret för uppdraget övertogs därefter av KM.

Den särskilda utredningen syftade till att klargöra om arbetsföretaget berör fornlämningar som inte är synliga i markytan. Vid utredningen grävdes sökschakt med grävmaskin. Schakten grävdes en skopbred breda (1,5 meters bredd) och de grävdes till det djup där en orörd nivå påträffades.

Enligt länsstyrelsens kravspecifikation och den efterföljande undersökningsplanen skulle schakten i första hand grävas inom ett av länsstyrelsen utpekat primärt boplatsläge. Vid förekomst av fornlämning inom det primära boplatsläget skulle det grävas schakt i resten av utredningsområdet. Då det inte framkom fornlämning inom det primära boplatsläget bekostade KM upptagande av sökschakt inom hela utredningsområdet för att säkerställa att det inte finns fornlämning på platsen.

Schakten dokumenterades för hand i skala 1:1000. Ursprungligen önskade länsstyrelsen att plandokumentationen skulle utföras genom inmätning med totalstation. Efter samråd med länsstyrelsen förändrades dokumentationen på denna punkt. Då det inte påträffades någon fornlämning på platsen önskade länsstyrelsen att rapportarbetet skulle minimeras, varför man önskade att det inte skulle göras separata schaktbeskrivningar. Som en följd har schaktplanen förenklats.

Topografi och fornlämningsbild

Utredningsområdet är totalt 18 000 m² stort (av vilket det primära boplatsläget utgör 8000 m²) och ligger mellan 15 och 20 meter över havet. Marken består av en gräsbevuxen till övervägande del flack till svagt sluttande före detta åker. I det sydöstra hörnet finns en höjd vilken motsvarar det primära boplatsområdet. I den västra delen av höjden finns två markfasta block. Matjordslagret var 0,15-0,2 meter tjockt och på höjden bestod undergrunden av ställvis stenig silt och i resten av utredningsområdet bestod den av lera. På höjden var marken torr, hård och svärschaktad medan den i resten av området var fuktig till blöt och lättgrävd.

Landskapet runt Kolbäck är rikt på fornlämningar vilka representerar brons- och järnålder. Runt utredningsområdet finns bland annat en rund stensättning (RAÄ 214), en järnåldersboplats (RAÄ 247) samt en boplatsindikation (RAÄ 248).

I början av 1990 talet delundersökte UV Uppsala de här ovan nämnda boplatserna i samband med utbyggnaden av befintlig järnväg till dubbelspår.

Undersökningsresultat

Det grävdes 16 schakt om 90 löpmeter inom det primära boplatläget och 17 schakt om 95 löpmeter i resten av utredningsområdet.

I några av schakten inom det primära boplatområdet förekom ett mellan 0,02-0,1 meter tjockt förmodat odlingslager vilket bestod av mörkfärgad silt med småsten samt med inslag av kol och tegel. I ett schakt som grävdes i höjd med det impediment som ligger öster om utredningsområdet iaktogs ett fragment rödgods vars ena sida hade en rödbrun glasyr. I övrigt framkom inget av antikvariskt intresse.

KM anser att det inte krävs några ytterligare antikvariska insatser inför den tänkta exploateringen inom utredningsområdet.

Referenser

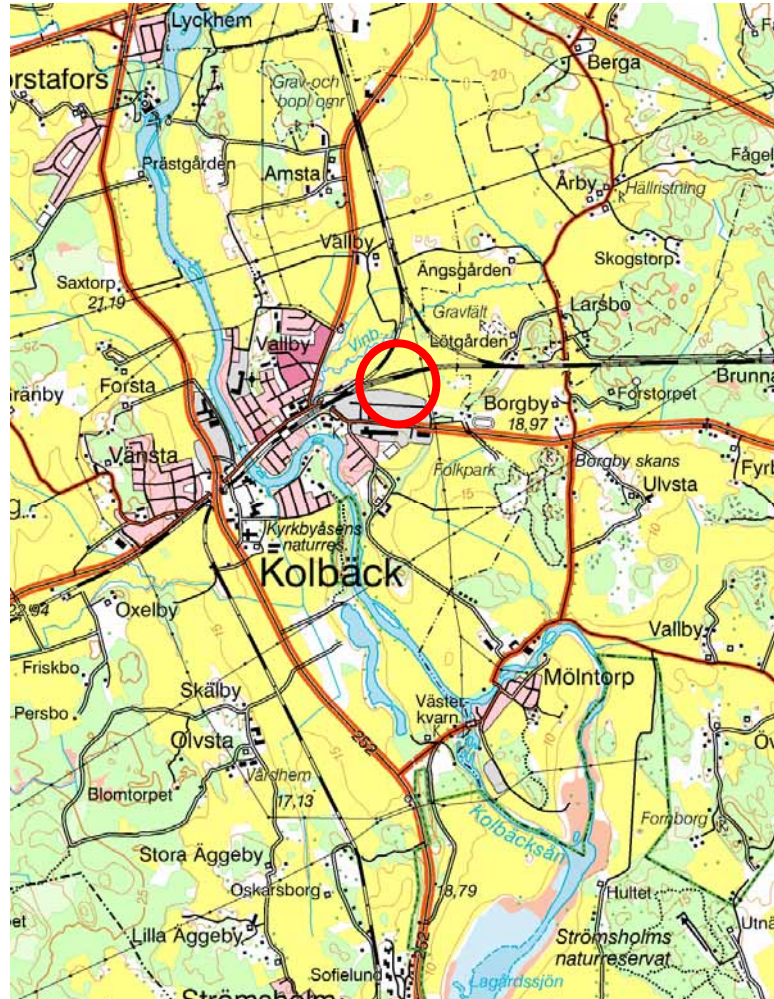
Uppgifter ur fornminnesregistret.

Tekniska och administrativa uppgifter

<i>Västmanlands läns museums dnr:</i>	050289
<i>Kulturmiljöavdelningens projektnr:</i>	06031
<i>Länsstyrelsen dnr, beslutsdatum:</i>	431-10760-05, 2005-04-24
<i>Undersökningsperiod:</i>	2006-05-17
<i>Arkeologtimmar:</i>	7 timmar
<i>Maskintimmar:</i>	12 timmar
<i>Exploateringsyta:</i>	18 000 m ²
<i>Personal:</i>	Jan Ählström
<i>Belägenhet:</i>	Herrevad 4:14
<i>Ekonomisk karta:</i>	11G 1e, 11G 1f
<i>Koordinatsystem:</i>	RT 90
<i>Koordinater:</i>	X6605228 Y1524843
<i>Höjdsystem:</i>	Ingen höjdmätning är gjord
<i>Inmättningsmetod:</i>	Manuell
<i>Dokumentationshandlingar:</i>	-

Figurer

Kartor ur allmänt kartmaterial © Lantmäteriet Gävle 1998. Dnr 507-99-498.

Figur 1. Utredningsområdet markerat med en ring. Utdrag ur digitala gröna kartan, blad Västerås 11G SV och 11G SO. Skala 1:50 000.

Figur 2. Schaktplan, de närmast belägna fornlämningarna är blåmarkerade. Utdrag ur digitala fastighetskartan, blad 11G 1e och 11G 1f. Skala 1:4000

